

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตร การสานตะกร้าเนกประสงค์จากเส้นพลาสติก
จำนวน ๓๙ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ส่งเสริมสนับสนุนจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ให้มีการฝึกอบรมอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up skill) หรือทบทวนทักษะ (Re skill) ให้แก่ประชาชน อาทิ อาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย อาชีพบริการชุมชน อาชีพหัตถกรรม อาชีพอุตสาหกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับทักษะความรู้ ช่วยประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือน สามารถประกอบอาชีพหลัก หรือเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้ และส่งเสริม สนับสนุน สร้างโอกาสให้เกิด Soft Power เพื่อเปิดโอกาสในการต่อยอดสร้างมูลค่า และ สร้างรายได้ รวมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาต่อยอดศิลปะ วัฒนธรรมภาษา และ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ ด้านการท่องเที่ยว งานเทศกาล ประเพณีไทย ด้านดนตรีและศิลปะ ด้านวรรณกรรม หนังสือ ด้านสินค้าและบริการ รวมทั้งการใช้พื้นที่เป็นสถานที่เรียนรู้วัฒนธรรมศิลปะ และประวัติศาสตร์ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถประกอบอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง

การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองของ สกร.ระดับอำเภอ เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว จึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ในอาชีพโดยตรง ผู้สอนเป็นวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้ประกอบการในอาชีพนั้นๆ ให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการจบหลักสูตรที่เน้นทักษะ ความสามารถ และการมีผลงาน ชิ้นงาน ที่ได้มาตรฐานออกสู่ตลาดได้ การพัฒนาหลักสูตรอาชีพ จึงต้องปรับใหม่โดยการพัฒนาให้ครบวงจร ประกอบด้วยช่องทางการประกอบอาชีพ ทักษะของอาชีพ การบริหารจัดการ และโครงการอาชีพพร้อมแหล่งเงินทุน และให้ผู้เรียนที่เรียนจบจากหลักสูตรอาชีพมีความมั่นใจว่าจะสามารถประกอบอาชีพสร้างรายได้ ได้อย่างแท้จริง จึงขอให้สถานศึกษานำหลักสูตรที่ได้พัฒนาแล้วนั้น นำมาคัดเลือกให้เหมาะสมกับความต้องการของพื้นที่ และนำไปอนุมัติใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักสูตรการสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก	
ความเป็นมา	๑
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑
กลุ่มเป้าหมาย	๑
ระยะเวลา	๑
เนื้อหาหลักสูตร	๑
การจัดการเรียนรู้	๒
สื่อการเรียนรู้	๒
การวัดและประเมินผล	๒
การจบหลักสูตร	๒
เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร	๒
การเทียบโอน	๒
โครงสร้างหลักสูตร การสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก	๓
แบบทดสอบก่อนเรียน	๗
ใบความรู้	๙
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๑๒
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๓

หลักสูตร การสานตะกร้าอเนกประสงค์จากเส้นพลาสติก

จำนวน ๓๙ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ ความคิดสร้างสรรค์ (๑ อำเภอ ๑ อาชีพ)

๑. ความเป็นมา

หัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีต มาจนถึงปัจจุบัน เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต จะเห็นได้ว่าหัตถกรรม เครื่องจักสานมีมานานแล้วและได้มีการพัฒนามาตลอดเวลาโดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ ความรู้ที่สืบทอดกันมาจากอดีตมาถึงปัจจุบันหรือที่เรียกกันว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดความรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นั้นคงอยู่ต่อเนื่องและยั่งยืน งานจักสานเส้นพลาสติก คือ งานศิลปะอย่างหนึ่ง เพราะจะต้องสร้างสรรค์งานที่ออกมาจากจิตใจที่รักในงาน จักสาน จรรโลงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมในท้องถิ่น มีความพยายาม ความฉลาด หลักแหลม ประยุกต์ พัฒนารูปแบบให้ ดีขึ้น เป็นภาชนะใช้สอย มีสีสันสวยงาม คงทน มีความน่าสนใจเหมาะสำหรับการนำไปใช้สอยและเป็นของฝาก สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม สร้างรายได้ให้กับ ตนเองและครอบครัวได้

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเลือกประเภทของเส้นพลาสติกมาใช้ในการจักสานผลิตภัณฑ์จากเส้นพลาสติก
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการจักสาน เป็นความรู้ในการสร้างเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมได้
๓. เพื่อให้ผู้เรียนได้นำวัสดุที่อยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๓. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป จำนวน ๖ คน

๔. ระยะเวลา

ระยะเวลาตลอดหลักสูตร จำนวน ๓๙ ชั่วโมง

๑. ภาคทฤษฎี จำนวน ๒ ชั่วโมง

๒. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๓๗ ชั่วโมง

๕. เนื้อหาหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพ ของทรัพยากรธรรมชาติ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตและศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
๒. เน้นการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง และยั่งยืนในอาชีพ
๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

๖. การจัดการเรียนรู้

๑. วิทยาการอธิบายพร้อม นำเสนอเอกสาร สื่อ เรื่อง ความสำคัญในการประกอบ อาชีพ และแนวโน้มความเป็นไป ได้ในการประกอบอาชีพจักสาน

๒. ผู้เรียนศึกษาและหาข้อมูล แหล่งเรียนรู้ การประกอบอาชีพจักสาน

๓. วิทยาการอธิบายและสาธิตวิธีการเลือกเส้น และลวดลายของเส้นพลาสติก

๔. นำเสนอรูปทรง รูปแบบในการจักสานและ การเลือกรูปแบบที่เหมาะสม สำหรับงานจักสาน

๕. วิทยาการอธิบาย สาธิต และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง วิทยาการตรวจสอบและ แนะนำเพิ่มเติม

๖. วิทยาการอธิบายการคำนวณ ในการทำผลิตภัณฑ์ คำนวณ ต้นทุน ค่าแรง ในแต่ละชิ้นงาน และอธิบายวิธีกำหนดราคา ขาย ชั่วโมง

๗.ปฏิบัติผู้เรียนฝึกคำนวณต้นทุน ค่าแรงในการทำผลิตภัณฑ์ในแต่ละชิ้นงาน และฝึกกำหนด ราคาจำหน่ายโดยให้สอดคล้อง กับราคาตามท้องตลาด

๗. สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องความรู้การสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น, สื่อบุคคล, วิทยาการผู้เชี่ยวชาญด้านการสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก

๓. เนื้อหาวิชาการสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก

๔. ใบเรื่องการสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก

๕. พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๖. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

๘. การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร

๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับ

๙. การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๓. มีผลงานที่ได้มาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๑๐. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่ได้รับหลังจากจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการประเมินผล

๒. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา

๓. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

๑๑. การเทียบโอน

หลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้แล้ว สามารถนำผลการเรียน มาเทียบ โอนกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระ การ ประกอบอาชีพที่ สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นได้

โครงสร้างหลักสูตร การสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ การสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก	๑.๑ อธิบายความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้ ๑.๒ อธิบายความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าเส้นพลาสติก ได้แก่ การวางแผน และการบริหารจัดการ การหาแหล่งเงินทุน ความต้องการของตลาด และการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ได้ ๑.๓ สามารถจัดหาแหล่งเรียนรู้ได้ ๑.๔ สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้	๑ ความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ๑.๒.๑ การวางแผนและการบริหารจัดการ ๑.๒.๒ แหล่งเงินทุนและการจัดหาเงินทุน ๑.๒.๓ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๔ ช่องทางการจัดจำหน่าย ๑.๓ ศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ และ เครือข่าย ที่เกี่ยวข้อง เครือข่ายกลุ่ม การสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร สื่อต่างๆ สถานประกอบการสื่อของจริง ภูมิปัญญาในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพ จากข้อมูลต่างๆ ๑.๓ ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ตัดสินใจเลือก	๑ . สื่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ (หลักสูตรวิชาชีพการสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก) ๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. ใบความรู้ ๓. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ	๑ ชั่วโมง	-

โครงสร้างหลักสูตร การทำไม้กวาดจากทางมะพร้าว

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒. ทักษะการประกอบอาชีพ การสานตะกร้า เอนกประสงค์ จากเส้นพลาสติก	๒.๑ สามารถเตรียมการประกอบอาชีพ การสาน ตะกร้า เอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก	๒.๑ อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้ ๒.๒ สามารถเตรียมวัสดุ ในการทำตะกร้าจากเส้นพลาสติก ได้ ๒.๓ ออกแบบลวดลาย ตะกร้าได้ ๒.๔ เข้าใจขั้นตอนในทำ ตะกร้า จากเส้นพลาสติก และสามารถทำการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ในทุกขั้นตอน การสาน การขึ้นโครงตะกร้า การสาน ตะกร้า การตัดเย็บ และการเก็บ ลายละเอียดการ ตกแต่ง ตะกร้าให้ สวยงาม ๒.๕ สามารถประยุกต์ เป็น ตะกร้า แบบต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสม	๑. ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพ ๑.๑ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ๒. ขั้นการผลิตชิ้นงาน ๒.๑ คัดเลือกเส้นพลาสติก ๒.๒ ออกแบบรูปร่างชิ้นงาน ๒.๓ ตกแต่งเพื่อนำมาประกอบเป็นชิ้นงาน ๒.๔ ประกอบตกแต่งให้เป็นชิ้นงาน ๒.๒ ขั้นตอนการสานตะกร้า ลายๆ ดังนี้ ๑. ลายพื้นฐานทั่วไป ๒. ลายดอกไม้ ๓. ลายสามเหลี่ยม ๔. ลายขีด ๕. ลายไทย ๖. ลายข้าวหลามตัด ฯลฯ ๒.๔ ผู้เรียนปฏิบัติจริง	๑. สื่อเอกสารประกอบการ เรียนรู้ (หลักสูตร วิชาชีพ การสาน ตะกร้า เอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก) ๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. การประเมินผล งานระหว่างเรียนจาก การปฏิบัติ	-	๓๗ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร การทำไม้กวาดจากทางมะพร้าว

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	๓.๑ สามารถบริหารจัดการอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้ ๓.๒ จัดการการตลาด การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริม การขาย และบริการได้	๓.๑ การบริหารจัดการอาชีพการสานตะกร้าจาก เส้นพลาสติก ๓.๑.๑ การดูแลรักษา คุณภาพของตะกร้าจากเส้น พลาสติก ๓.๑.๒ การลดต้นทุน ใน การผลิตการสานตะกร้าจาก เส้นพลาสติก ๓.๑.๓ การเพิ่มมูลค่า สินค้า การออกแบบการ ประยุกต์ใช้ ๓.๒ จัดการการตลาด การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริม การขาย และการบริการ ๓.๓ สามารถจัดการความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ	๑.๑ผู้เรียน นำเสนอผลการฝึกปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม วิทยากรให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ๑.๒ วิธีการเปิดร้านค้า ออนไลน์ E-commerce บอกถึง ความสำคัญ และประโยชน์ของการประชาสัมพันธ์ เรียนรู้วิธีการ ช่องทางการจำหน่าย และ กลุ่มผู้เข้าถึงสินค้า	๑. สื่อเอกสาร ประกอบการ เรียนรู้ (หลักสูตร วิชาชีพ การปลูกผัก ใน กระถาง) ๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ	๓๐ นาที	-

โครงสร้างหลักสูตร การทำไม้กวาดจากทางมะพร้าว

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๔. โครงการประกอบอาชีพการสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก	๔.๑ บอกความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพได้ ๔.๒ บอองค์ประกอบของโครงการได้ ๔.๓ บอกประโยชน์ของโครงการได้ ๔.๔ ดำเนินการวัดและประเมินผล	๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพ ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพ ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่อง ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพประโยชน์ของโครงการอาชีพองค์ประกอบของโครงการอาชีพ ๔.๒ ดำเนินการวัดและประเมินผล	๑. สื่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ (หลักสูตรวิชาชีพการสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก) ๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ	๓๐ นาที	

แบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ข้อใดคือความหมายของ “ตะกร้าพลาสติก”

- ก. ตะกร้าที่ทำไว้เพื่อประดับบ้าน
- ข. ตะกร้าทำไว้เพื่อแจกเพื่อนบ้าน
- ค. พลาสติกคุณภาพดีแข็งแรงทนทานมีรูปทรงสี่เหลี่ยมทรงกลม

๒. พลาสติกชนิดใดที่นิยมนำมาสานตะกร้า

- ก. พลาสติกเส้นเหนียวนุ่ม
- ข. พลาสติกเส้นแบนขนาดหน้ากว้าง ๖,๑๒,๑๕,๑๙,๒๐,๒๒ มิลลิเมตร
- ค. พลาสติกเส้นเล็กๆบางๆ

๓. ข้อใดคือประโยชน์ของตะกร้าพลาสติก

- ก. มีความแข็งแรงทนทาน โครงสร้างได้รับการออกแบบอย่างดี
- ข. เป็นรูปแบบแฟชั่นสีสรรหลากหลาย
- ค. เป็นความคิดสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๔. ข้อใดไม่ใช่วัสดุในการสานตะกร้าพลาสติก

- ก. ขวดพลาสติก
- ข. กรรไกร
- ค. เส้นพลาสติก

๕. ข้อใดไม่ใช่การจัดเตรียมอุปกรณ์การสานตะกร้า

- ก. การนำเส้นพลาสติกมาสานขัดกัน
- ข. การวัดขนาดเส้นพลาสติก
- ค. การตัดเส้นพลาสติกให้ได้ขนาดตามต้องการ

๖. ข้อใดคือขั้นตอนการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

- ก. การนำเส้นพลาสติกมาสานขัดกัน ข
- ข. การวัดขนาดเส้นพลาสติก
- ค. การตัดเส้นพลาสติกให้ได้ขนาดตามต้องการ

๗. ผลิตภัณฑ์ใดที่สร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ในการใช้งาน

- ก. หมวกกระดาษ
- ข. ขวดแก้วเพ้นท์สี
- ค. ตุ๊กตาเปลือกหอย

๘. ข้อใดเป็นองค์ประกอบของเส้น

- ก. จุด
- ข. รูปทรง
- ค. ช่องจังหวะ

๙. ข้อใดเป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

- ก. หมั่นซักถามผู้รู้
- ข. กล้ายอมรับความจริง
- ค. ฝึกเลียนแบบทำมาก่อน

๑๐. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของงานผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

- ก. งานประดิษฐ์
- ข. งานที่ต้องใช้ฝีมือ
- ค. งานของท้องถิ่น

ใบความรู้

ใบความรู้ การสานตะกร้าเอนกประสงค์จากเส้นพลาสติก

งานจักสานเส้นพลาสติก คือ งานศิลปะอย่างหนึ่ง เพราะจะต้องสร้างสรรค์งานที่ออกมาจากจิตใจที่รักในงาน จักสาน จรรโลงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมในท้องถิ่น มีความพยายาม ความฉลาดหลักแหลม ประยุกต์พัฒนา รูปแบบให้ ดีขึ้น เป็นภาระใช้สอย มีสีสันสวยงาม คงทน มีความน่าสนใจ เหมาะสำหรับนา ไปใช้สอย และเป็นของ ฝาก สามารถ นาไปประกอบเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้

ตะกร้าพลาสติก เป็นหัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่ อดีต มาจนถึงปัจจุบัน เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาที่มี อยู่ใน ชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต จะเห็นได้ว่า หัตถกรรม เครื่องจักสานมีมานานแล้วและได้มีการพัฒนามาตลอดเวลาโดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่ง ไปสู่คนอีกรุ่น หนึ่ง สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ ความรู้ที่สะสมที่สืบทอดกันมาจากอดีตมาถึงปัจจุบันหรือที่เรียกกันว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดความรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นคงอยู่ต่อเนื่อง และยั่งยืน

วิธีการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

๑. ขั้นตอนการทำ วางเส้นตั้ง ๑๕ เส้น ตามแนวตั้ง
๒. แล้วนำเส้นนอน ๙ เส้น มาสานขัดกับเส้นตั้ง โดยยกเส้นที่๑ แล้วสานสลับหว่างกันเน้นให้เส้นแนวนอนชิดกัน
๓. จากนั้นนำเส้นสานทั้ง ๑๕ เส้น มาสานขึ้นไปด้านบนให้ครบ โดยเราจะเว้นเส้นตั้งเอาไว้ไม่ต้องสานไปจนหมด
๔. ถ้ากลัวเส้นที่สานไว้แล้วจะหลุด ให้พับเส้นที่อยู่ข้างล่างแล้วสอด จะช่วยล็อคเส้นไม่ให้หลุดได้
๕. จากนั้นนับเส้นสานจากข้างบนลงข้างล่าง เส้นที่ ๑๐ แล้วสานสลับกัน
๖. สานเส้นให้ครบทุกเส้นด้านข้างของกระเป๋ พอถึงอีกมุม ก็นับเส้นสาน เส้นที่ ๑๖ เหมือนเดิม
๗. สานเส้นจนรอบทั้งใบ แล้วสอดเส้นตามลายแนวนอน ให้ครบทุกเส้น
๘. จากนั้นใช้เส้นเก็บขอบปาก มาทาบบนปากกระเป๋ แล้วพับเส้นด้านในลงมาทับเส้นเก็บปากอีกที พับเก็บ ให้รอบทั้งใบ
๙. พอทำจนครบรอบ พับเส้นที่อยู่ด้านนอกลงมาทับเส้นเก็บขอบปากอีกครั้ง เป็นอันเสร็จการเก็บขอบปาก กระเป๋
๑๐. สอดเส้นที่เหลือให้ยาวประมาณ ครึ่งกระเป๋ แล้วตัดเส้นให้สวยงาม ห้ามเห็นปลายเส้นโผล่ออกมานอกตัวงาน

๑๑. จากนั้นมาถึงขั้นตอนการทำหู ใช้ทั้งหมด ๓ เส้น โดยพับเส้นไขว้ด้านบนไปได้เส้นหลักแล้วพับเส้นไขว้ ด้านล่าง ประคบให้เท่ากัน พับไปเรื่อยๆความยาว ๓๕ cm.

๑๒. ขั้นตอนสุดท้ายใส่หูกระเป่า สอดเส้นของหูกระเป่าทั้งสามเส้นลงไปในช่องของปากกระเป่า โดยจะให้แคบ หรือกว้างก็ตามต้องการ

๑๓. เส้นตรงกลางสอดลงมาถึงกันประเป่าแล้วตลบเส้นทำเป็นดอกเพื่อความแข็งแรงของหูกระเป่า

๑๔. ส่วนเส้น ไขว้ที่เหลืออีก ๒ เส้น พับตลบออกไปด้านข้าง เพื่อทำเป็นดอกให้สวยงาม ตัดเส้นเก็บงานให้เรียบร้อย

๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ

๑.๑ ความสำคัญในการประกอบอาชีพ

๑.๒ แนวโน้มความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ

๑.๓ แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

๒. ทักษะพัฒนาอาชีพ

๒.๑ การเตรียมเส้นพลาสติกเพื่อจักสาน

๒.๒ รูปทรง/ลวดลายผลิตภัณฑ์ของงานจักสานเส้นพลาสติก

๑) การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกเบื้องต้น

๒) การสานตะกร้าขอบไม้ไผ่ลวด

๓) การสานตะกร้าขอบลวดสี่เหลี่ยม - ทรงกลม

๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ

๓.๑ การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

๓.๒ การขายและการส่งเสริมการขาย

การเตรียมอุปกรณ์

๑. เส้นพลาสติก(เลือกสีที่ต้องการ)

๒. กรรไกร

๓. สายวัด/ไม้บรรทัด

๔. เชือกฟาง

วิธีสานตะกร้า(เล็ก)

๑. ตัดเส้นพลาสติก ๒๐ เส้น แบ่งเป็นเส้นกว้าง ๒๐ นิ้ว ๗ เส้น เส้นยาว ๒๐ นิ้ว ๗ เส้น เส้นสูง ๒๐ นิ้ว ๖ เส้น (ความยาว,ความกว้าง และจำนวนเส้นขึ้นอยู่กับขนาดของตะกร้า)

๒. ตัดปลายให้เป็นมุมเฉียงไว้สอดทุกเส้น

๓. วางเส้นตั้งตามแนว ๗ เส้น แล้วนำเส้นนอน ๗ เส้น มาสานขัดกัน โดยยกเส้นที่ ๑ สานสลับกันจนครบ (ให้ขัดกันทุกเส้น)

๔. นำเชือกฟางมาผูกสอดเส้นพลาสติกที่สานแล้วไว้ ทำให้เส้นพลาสติกยาวเหลือเท่ากันทั้ง ๔ ด้าน
๕. นำเส้นพลาสติก ๖ เส้น ที่เตรียมไว้มาสานสลับกันตามแนวนอนวนรอบที่ ๔ ด้าน ให้ครบทั้ง ๕ เส้น นำอีก ๑ เส้นมาเก็บขอบปาก แล้วพับเส้นด้านในมาทับเส้นปากพับเก็บให้รอบทั้งใบ พอทำจนครบพับเส้นที่อยู่ด้านนอกลงมาทับเส้นเก็บขอบปากอีกครั้งสอดเส้นที่เหลือให้ลึกประมาณครึ่งตะกร้า แล้วตัดให้สวยงาม

วิธีสานหุตะกร้า

๑. ตัดเส้นพลาสติกยาว ๒๔ นิ้ว ๑ เส้น แบ่งเป็น ๔ เส้น
๒. พับเส้นด้านซ้ายตลอดไปได้เส้นหลัก แล้วพับเส้นด้านขวาประกบกัน พับไปเรื่อยๆตามความยาวที่ต้องการ
๓. สอดเส้นหุตะกร้าทั้ง ๔ เส้น ลงไปในช่องปากของตะกร้าสอดตามลายตลบทำต่อ

ประโยชน์ของตะกร้าพลาสติก

๑. มีความแข็งแรงทนทาน โครงสร้างได้รับการออกแบบอย่างดี
๒. ผลิตด้วยวัตถุดิบสูตรพิเศษเพื่อให้มีความสามารถในการรับน้ำหนัก และทนแรงกระแทกได้ดีเยี่ยม
๓. มีอายุการใช้งานยาวนาน สามารถรับน้ำหนักได้ดีเยี่ยม
๔. มีหลายรูปแบบ ทนต่ออุณหภูมิร้อน/เย็นจัด/กรด/ด่างและสภาวะแวดล้อมได้ดี
๕. ทำความสะอาดง่ายไม่ดูดความชื้น ปลอดภัย/ตะปู
๖. ไม่เก็บความสกปรกหรือซังน้ำจึงง่ายต่อการทำความสะอาดและบำรุงรักษา ประหยัดเวลาและคุ้มค่า

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล.....
 หลักสูตร..... กลุ่ม.....
 คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๐ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๐ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

ลงชื่อ

วิทยากร

(

)

แบบทดสอบหลังเรียน

๑. ข้อใดคือความหมายของ “ตะกร้าพลาสติก”

- ก. ตะกร้าที่ทำไว้เพื่อประดับบ้าน
- ข. ตะกร้าทำไว้เพื่อแจกเพื่อนบ้าน
- ค. พลาสติกคุณภาพดีแข็งแรงทนทานมีรูปทรงสี่เหลี่ยมทรงกลม

๒. พลาสติกชนิดใดที่นิยมนำมาสานตะกร้า

- ก. พลาสติกเส้นเหนียวนุ่ม
- ข. พลาสติกเส้นแบนขนาดหน้ากว้าง ๖,๑๒,๑๕,๑๙,๒๐,๒๒ มิลลิเมตร
- ค. พลาสติกเส้นเล็กๆบางๆ

๓. ข้อใดคือประโยชน์ของตะกร้าพลาสติก

- ก. มีความแข็งแรงทนทาน โครงสร้างได้รับการออกแบบอย่างดี
- ข. เป็นรูปแบบแฟชั่นสีสรรหลากหลาย
- ค. เป็นความคิดสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๔. ข้อใดไม่ใช่วัสดุในการสานตะกร้าพลาสติก

- ก. ขวดพลาสติก
- ข. กรรไกร.
- ค. เส้นพลาสติก

๕. ข้อใดไม่ใช่การจัดเตรียมอุปกรณ์การสานตะกร้า

- ก. การนำเส้นพลาสติกมาสานขัดกัน
- ข. การวัดขนาดเส้นพลาสติก
- ค. การตัดเส้นพลาสติกให้ได้ขนาดตามต้องการ

๖. ข้อใดคือขั้นตอนการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

- ก. การนำเส้นพลาสติกมาสานขัดกัน ข
- ข. การวัดขนาดเส้นพลาสติก
- ค. การตัดเส้นพลาสติกให้ได้ขนาดตามต้องการ

๗. ผลิตภัณฑ์ใดที่สร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ในการใช้งาน

- ก. หมวกกระดาษ
- ข. ขวดแก้วเพ้นท์สี
- ค. ตุ๊กตาเปลือกหอย

๘. ข้อใดเป็นองค์ประกอบของเส้น

- ก. จุด
- ข. รูปทรง
- ค. ช่องจังหวะ

๙. ข้อใดเป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

- ก. หมั่นซักถามผู้รู้
- ข. กล้ายอมรับความจริง
- ค. ฝึกเลียนแบบทำมาก่อน

๑๐. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของงานผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

- ก. งานประดิษฐ์
- ข. งานที่ต้องใช้ฝีมือ
- ค. งานของท้องถิ่น

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ค

๒. ข

๓. ก

๔. ก

๕. ข

๖. ค

๗. ก

๘. ข

๙. ก

๑๐. ข

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

๑. ก

๒. ข

๓. ค

๔. ค

๕. ข

๖. ข

๗. ก

๘. ข

๙. ข

๑๐. ก